

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Censorvejledning for beskikkede censorer ved folkeskolens prøver

Maj/juni 2025

Indhold

Indledning	5
Vigtigt materiale for censorer	6
At være statsligt beskikket censor	7
Censorkurser	7
Videoer med praktisk information om rollen som statsligt beskikket censor	7
Virtuelle censorkurser med forberedelsesmateriale	7
Forberedelse til de fysiske censorkurser i dansk, matematik, praktisk/musiske fag og idræt	8
Inhabilitet	8
Skriftlig censur – retningslinjer og praktiske forhold	9
Skriftlige prøver	9
Oversigt over skoler	9
Digitale selvrettende prøver	9
Rettegrupper	10
Praktiske forhold vedrørende drøftelsen af besvarelser	11
Hvad skal en elevbesvarelse indeholde?	11
Karakterlister	11
Fremsendelse af elevbesvarelser og karakterlister mellem censor og den prøveafholdende skole	12
Sikker forsendelse	12
Kopi af elevbesvarelser	12
Anonymisering af elevbesvarelser	12
Retteperiode	13
Evalueringsmøder og webinarer	13
Endelig rettevejledning	13
Karaktergivning ved skriftlige prøver	13
Vurderingsskema	14
Returnering af elevbesvarelser og karakterlister til skolen	14
Tilbagemeldingsordning fra censor til lærer	14
Afregning for skriftlig censur	15
Mundtlig censur – retningslinjer og praktiske forhold	16
Mundtlig censur	16
Oversigt over skoler	16
Modtagelse af materialer til brug for mundtlige og/eller mundtlige/praktiske prøver	16
Særligt for de praktiske/musiske prøver og idræt	16
Forberedelse af censuren	17

Tekstopgivelser/undervisningsbeskrivelser	17
Prøveoplæg må gå igen to gange	17
Prøveformer	17
Brug af hjælpere til prøven i idræt og musik	17
Prøve på særlige vilkår	17
Hvornår er en prøve gået i gang?	18
Særligt for de praktiske/musiske prøver og idræt	18
Manglende aflevering	18
Prøve med flere eksaminatorer	18
Prøve via videokonference	18
Prøven er offentlig	19
Lyd- og billedoptagelse	19
Prøve med forberedelse forud for prøveafholdelse	19
Gruppeprøve/individuel prøve	19
Elevens noter	19
Afslutning af prøven	19
Votering	20
Uoverensstemmelse mellem eksaminator og censor	20
Censors frafald	20
Adgang til hjælpemidler via internettet	21
Procedure ved formodning om snyd	22
Censorindberetning	23
Notater	24
Klager og øvrige henvendelser fra skoler om din bedømmelse	25
Klage over bedømmelse fra elev/forældre	25
Grafisk oversigt over klageproceduren	26
Øvrige henvendelser fra skolen om din bedømmelse	26
Kontakt	28
Generelle henvendelser samt henvendelser vedrørende skriftlig og mundtlig censur	28
Faglige spørgsmål	28

Indledning

Censorvejledning maj/juni 2025 indeholder de væsentligste oplysninger, du som skriftlig eller mundtlig censor har brug for om prøveafholdelsen. Vejledningen henvender sig hovedsageligt til de statsligt beskikkede censorer, men er også relevant for ikke beskikkede censorer.

Formål

Formålet med censorvejledningen er at orientere dig om censorarbejdet, så elevernes præstation ved folkeskolens prøver bliver bedømt objektivt og pålideligt. Dette bidrager til at styrke elevernes retssikkerhed, herunder en fair og ensartet bedømmelse på tværs af landet.

Generelt

Du kan læse mere om folkeskolens prøver på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside. Her finder du blandt andet prøvevejledninger med regler og krav for hvert fag.

Censorvejledningen fremhæver de væsentligste bestemmelser i gældende regler om prøveafholdelsen.

Vigtigt materiale for censorer

1. [Folkeskoleloven](#)
2. [Bekendtgørelse nr. 1224 af 31. august 2022 om folkeskolens prøver](#)
3. [Bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse](#)
4. [Bekendtgørelse om formål, kompetencemål og opmærksomhedspunkter for folkeskolens fag og emner \(Fælles Mål\)](#)
5. [Forvaltningsloven](#)
6. [Vejledning om aflæggelse af folkeskolens prøver på særlige vilkår](#)
7. [Prøvevejledningerne for fagene](#)
8. [Prøvefag i 8., 9. og 10. klasse](#)
9. I [Prøvebanken](#) findes:
 - 9.1. Tidligere skriftlige opgavesæt
 - 9.2. Omsætningstabeller og rettevejledninger
 - 9.3. Karakterfastsættelsesark
10. [Formular til censorindberetning](#) jf. prøvebekendtgørelsens § 52, stk. 4

At være statsligt beskikket censor

Som statsligt beskikket censor skal du kende de gældende regler, som de fremgår af prøvebekendtgørelsen og en række andre bestemmelser, der vedrører prøveafholdelse, herunder i særdeleshed de vurderingskriterier, der ligger til grund for afgivelse af karakterer.

Til dit arbejde som statsligt beskikket censor stilles der, ud over faglige og pædagogiske krav, også krav til personlige kvalifikationer, som omfatter evnen til at kunne samtale, villighed til at forhandle, imødekommenhed og hjælpsomhed. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (herefter betegnet styrelsen) forventer, at du, som statsligt beskikket censor, er indstillet på at yde skolerne den nødvendige vejledning i forhold til prøveafholdelsen.

Den mundtlige censorvirksomhed skal være et kvalitetsløft for alle parter. Kontakten med kolleger fra andre dele af landet åbner ofte øjnene for nye og anderledes måder at håndtere undervisningen og tilrettelæggelsen af prøven. Censorgerningen kan også medvirke til en mere ensartet forståelse og tolkning af bestemmelserne. Det sidste er et vigtigt aspekt i arbejdet som censor. Som censor kan du dermed kvalificere dig selv og tilføre dit eget undervisningssted en værdifuld viden.

Censorkurser

Styrelsen afholder hvert forår censorkurser. Den statsligt beskikkede censor er forpligtet til at deltage i et censorkursus mindst én gang i løbet af sin beskikkelsesperiode. Det er læringskonsulenterne i de enkelte fag, der er kursusholdere. Formålet med censorkurserne er, at du:

- kender gældende love og regler angående censorarbejdet
- får viden og kundskaber til at kunne foretage valide bedømmelser efter foreskrevne retningslinjer
- har mulighed for at sparre med andre beskikkede censorer
- får mulighed for at danne netværk med andre statsligt beskikkede censorer i samme fag

Censorkurserne i dansk, matematik, de praktisk/musiske valgfag og idræt afholdes i 2025 fysisk som en samlet kursusdag i maj. Censorkurserne i de resterende fag afholdes visuelt.

Videoer med praktisk information om rollen som statsligt beskikket censor

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har produceret videoer til både nye og erfarne censorer med praktisk information om rollen som censor inden for de forskellige fag. Disse videoer vil ligge tilgængeligt på hjemmesiden inden prøverne og kan findes ved at klikke [her](#).

Virtuelle censorkurser med forberedelsesmateriale

Forud for de virtuelle censorkurser skal alle censorer gennemgå forberedelsesmaterialet, som består af spørgsmål til regler og rammer for prøven. På censorkurset laves der relevante nedslag i forberedelsesmaterialet. Alt forberedelsesmateriale vil blive tilsendt den enkelte censor i god tid inden afholdelse af censorkurserne.

Forberedelse til de fysiske censorkurser i dansk, matematik, praktisk/musiske fag og idræt

På censorkurserne i dansk og matematik skal censorerne medbringe fem elevbesvarelser for maj 2025, til brug ved drøftelser i rettegrupper. På kurserne for de praktisk/musiske fag og idræt skal censorerne medbringe et tilsendt prøveoplæg, samt undervisningsbeskrivelse og/eller elevdispositioner for det pågældende fag.

Inhabilitet

Du skal som censor være opmærksom på forvaltningslovens regler om inhabilitet. Reglerne om inhabilitet er med til at sikre, at der ikke kan sås tvivl om bedømmelsen af elevpræstationerne. Følgende forhold kan bl.a. gøre dig inhabil:

- Hvis du er i nær familie med en elev eller eksaminator.
- Hvis du har en nær tilknytning til en elev eller eksaminator.
- Hvis du har en særlig personlig interesse i bedømmelsen af en eller flere elevpræstationer.
- Hvis du tidligere har været indblandet i klagesager med en elev eller eksaminator.
- Hvis der kan foreligge omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om din upartiskhed.

Hvis du bliver bekendt med, at der er forhold, der gør, at du kan være inhabil, skal du straks underrette din skoleleder. Det er din skoleleder, der træffer afgørelse om, hvorvidt du er inhabil eller ej. Du må ikke selv deltage i behandlingen og i afgørelsen af spørgsmålet om inhabilitet. Der henvises til § 3 i Forvaltningsloven.

Skriftlig censur – retningslinjer og praktiske forhold

Skriftlige prøver

De skriftlige prøver på 9. og 10. klassetrin bedømmes af én statsligt beskikket censor eller digitalt i ministeriets prøveafviklingssystem testogprøver.dk. I henhold til bekendtgørelse nr. 1224 af 31. august 2022 om folkeskolens prøver, § 52, stk. 1 skal du som censor:

1. Påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i reglerne om de pågældende fag
2. Medvirke til og påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler
3. Medvirke til og påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse.

Oversigt over skoler

Du vil senest medio april kunne finde en oversigt i TOPAS over, hvilke skoler du skal bedømme elevbesvarelser fra. Denne oversigt er til din orientering, da der kan ske ændringer frem mod prøvedagen som følge af skoler, der ændrer i tilmeldinger, eller censorers forfald.

Digitale selvrettende prøver

Det er obligatorisk at afholde nedenstående prøver som digitale selvrettende prøver.

Folkeskolens 9.-klasseprøver:

- Dansk, læsning og retskrivning
- Matematik uden hjælpemidler
- Biologi
- Geografi
- Fysik/kemi
- Engelsk, tysk og fransk - lytte- og læsefærdighed samt sprogligt fokus

Folkeskolens 10.-klasseprøver:

- Dansk, skriftlig fremstilling – del a, læsning og sprogbrug
- Engelsk, tysk og fransk – sprogligt fokus (1. del af prøven)

De digitale prøver bedømmes automatisk i testogprøver.dk. Skolens leder fremsender resultatet af nedenstående prøver til censor, som medtager resultatet i den endelige karakter for prøven:

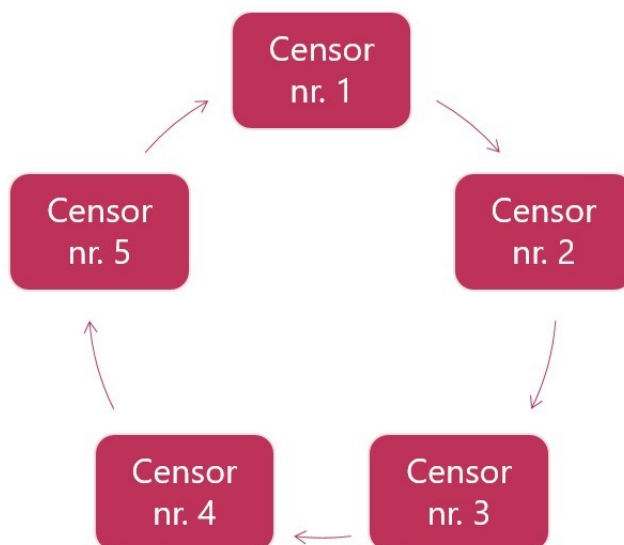
- Engelsk, tysk og fransk - lytte- og læsefærdighed samt sprogligt fokus (FP9)
- Dansk, skriftlig fremstilling – del a, læsning og sprogbrug
- Engelsk, tysk og fransk – sprogligt fokus (1. del af prøven) (FP10)

Hvis en digital prøve ikke kan gennemføres i testogprøver.dk, skal skolen indhente tilladelse fra styrelsen, til at prøven kan aflægges på papir. Elever, der skal aflægge prøve på særlige vilkår, kan af skolens leder få tilladelse til at aflægge en digital prøve i et andet format. I disse tilfælde foretages bedømmelsen på skolen af en kvalificeret lærer udpeget af skolens leder.

Rettegrupper

Som skriftlig censor placeres du i en rettegruppe. Ordningen med rettegrupperne har eksisteret siden indførelsen af ordningen med én bedømmer i 2016, og blev indført for at give censorerne mulighed for faglig sparring om udvalgte besvarelser, inden karaktererne fastsættes. Før du fastsætter karakterer på dine tildelte elevbesvarelser, skal du drøfte bedømmelse af fem besvarelser med en anden censor. Du skal ligeledes drøfte bedømmelse af fem besvarelser, som en anden censor skal rette. Denne drøftelse skal finde sted. I 2025 vil drøftelsen for censorerne i dansk og matematik foregå på det fysiske censorkursus. For disse fag gælder det, at hvis enkelte medlemmer fra din rettegruppe ikke deltager i det fysiske censorkursus, skal der byttes rundt på rækkefølgen, så de deltagende medlemmer kan sparre om minimum én censors besvarelser. Resten af rettegruppens sparring må foregå på samme måde, som de øvrige rettegrupper.

En rettegruppe består af op til fem medlemmer. Drøftelsen af besvarelser er organiseret som en ring, som det er illustreret nedenfor.

- Du (censor 2) skal drøfte fem af dine egne besvarelser med én censor (censor 3).
- Derudover vil du modtage fem besvarelser fra en anden censor (censor 1), som du skal drøfte med vedkommende.

Din drøftelse med de andre censorer i rettegruppen har ikke karakter af votering. Det vil således fortsat være den censor, der har fået tildelt besvarelserne, der skal fastsætte

karakteren for de drøftede besvarelser. Hvis I er fagligt uenige i, hvordan en besvarelse vil skulle bedømmes, er det altså fortsat den censor, som skal bedømme besvarelserne, som alene afgiver karakteren. Der er ikke tale om bedømmelse ved flere censorer, men om at skabe øget faglig drøftelse mellem censorerne. Formålet med drøftelsen af opgavebesvarelser med andre censorer er at højne ensartetheden ved bedømmelserne.

Praktiske forhold vedrørende drøftelsen af besvarelser

Drøftelsen med de to censorer skal ske, inden du fastsætter karakterer på dine tildelte elevbesvarelser. Du udvælger de fem første elevbesvarelser fra en tilfældigt udvalgt skole og sender dem til en anden censor. Hvis du retter en prøve, som ikke afholder fysiske censorkurser eller du ikke har mulighed for at deltage i de fysiske censorkurser, skal du sende de fem besvarelser som sikker post eller via sikker mail. Læs mere i afsnittet "Sikker forsendelse" nedenfor. Tilsvarende modtager du fem besvarelser fra en anden censor.

Drøftelsen kan foregå telefonisk, online (Skype, FaceTime, Hangouts mm.) eller ved et fysisk møde (eksempelvis censorkurset). Du og dine censorkolleger aftaler indbyrdes form og tidspunkt for sparringen.

Det er styrelsen, som danner grupperne og informerer censorerne om sammensætningen. Rettegrupperne kan findes i TOPAS inden prøvernes start. Rettegrupperne dannes ud fra den/de prøve(r) du retter, hvorfor censorer der retter flere prøver, vil blive placeret i en rettegruppe pr. prøve. Der tages forbehold for ændringer i rettegrupper ved censorers forfald.

Ud over den obligatoriske drøftelse af tilfældigt udvalgte besvarelser, vil du fortsat kunne få sparring om bedømmelsen af konkrete besvarelser, hvis du ønsker det. Du skal i så fald sparre med den samme censor, som du skal sende de øvrige fem besvarelser til.

Hvad skal en elevbesvarelse indeholde?

Første side af elevbesvarelsen skal indeholde:

- Skolens navn
- Elevens Unilogin
- Klasse-/holdbetegnelse
- Sideangivelse, fx side 1 af 7, 2 af 7 osv.
- Elevens signatur med Unilogin
- Tilsynsførendes underskrift

Elevens samlede besvarelse kan bestå af:

- Print
- Håndskrevne sider
- Tegninger og grafer på specialpapir
- Svarark

Karakterlister

For hver klasse eller hold udarbejder skolen en karakterliste. Elevbesvarelserne skal være i samme rækkefølge som på karakterlisten. Elever, der ikke har afleveret besvarelse til

bedømmelse, skal ikke fremgå af karakterlisten. Det må heller ikke fremgå, at en elev har aflagt prøve på særlige vilkår. Modtager du en karakterliste med fejl, skal du kontakte skolen og få dem til at sende en korrekt karakterliste.

Fremsendelse af elevbesvarelser og karakterlister mellem censor og den prøveafholdende skole

Umiddelbart efter prøvens afholdelse sender skolens administration elevbesvarelser og karakterlister som sikker post til censors hjemmeadresse. Hvis du ønsker at modtage besvarelserne et andet sted, fx dit ansættelsessted, skal du kontakte skolen. Censor og skole kan også indbyrdes aftale, at skolen via sikker mail sender besvarelserne og karakterlisterne til censor. Skolen anbefales at sende en kopi af elevbesvarelserne, såfremt elevbesvarelserne sendes med sikker post.

Sikker forsendelse

Elevbesvarelser med angivelse af karakter, der kan henføres til en konkret elev via dennes Unilogin, er en fortrolig personhenførbare oplysning. Derfor skal besvarelserne og karakterlister sendes med sikker post eller digitalt med sikker mail. På den prøveafholdende skole bør der altid være en sikker mail-postkasse. Denne kan f.eks. benyttes ved at sende med digital post til skolens CVR-nummer.

Der er dermed følgende muligheder for forsendelse af elevbesvarelser og karakterlister:

1. Censor og skole kan indbyrdes aftale, at skolen via sikker mail sender besvarelserne og karakterlisterne til censors private e-boks. Dette er en frivillig aftale for censor, og skolen kan derfor ikke pålægge censor at modtage besvarelserne i sin private e-boks.
2. Censor kan modtage elevbesvarelserne med fysisk, sporbar post fx med GLS/UPS/PostNord/DAO.
3. Hvis censor er ansat på en skole, kan skolen give censor adgang til en sikker postkasse via skolens mailleverandør. Se vejledning herom på [Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside](#)
4. For censorer, der er registreret med eget firma/virksomhed, vil censor have et CVR-nummer, som kan bruges til at sende elevbesvarelserne sikkert.

Kopi af elevbesvarelser

For at minimere risikoen for, at elevbesvarelser bortkommer, anbefales skolen at sende eller opbevare en kopi af elevernes besvarelser. Hvis skolen vælger at sende kopier af elevbesvarelser til censor og kopien ikke er i læsbar kvalitet skal du straks kontakte skolen og bede dem sende en ny kopi.

Anonymisering af elevbesvarelser

Som udgangspunkt anvendes elevernes Unilogin til at anonymisere elevbesvarelserne.

Nogle skoler vil ligeledes have fordel af at benytte et internt id-nummer til elevernes besvarelser. Det må også gerne fremgå af besvarelserne og på karakterlisterne ved siden af den enkelte elevs Unilogin.

Hvis en elevbesvarelse indeholder elevens eget navn i selve besvarelsen, fx hvis en elev skriver sit eget navn som forfatter i en artikel, skal censor se bort fra dette og betragte navnet som et fiktivt navn.

Hvis du som censor modtager besvarelser, som ikke er anonymiseret, skal du returnere besvarelserne hurtigst muligt til skolen, og anmode skolen om at anonymisere besvarelserne og genfremsende dem.

Retteperiode

Skolen sender hurtigst muligt besvarelserne til censor, som efter konferering med sin rettegruppe, starter rettearbejdet. Censor retter i perioden frem til den 13. juni 2025. Det er samtidig sidste frist for at sende elevbesvarelser og karakterlister tilbage til skolerne.

Evalueringssmøder og webinarer

Som censor kan du først fastsætte den endelige karakter, når evalueringssmødet i faget er afholdt. På evalueringssmødet udarbejdet opgavekommissionen omsætningstabeller mv.

Senest den 28. maj 2025 vil facilitlister, retteark, rettevejledninger og omsætningstabeller kunne findes på [Prøvebanken.dk](https://prøvebanken.dk).

Efter evalueringssmødet i matematik vil der blive afholdt webinar, hvor årets opgavesæt gennemgås, herunder eventuelle opmærksomhedspunkter i bedømmelsen af årets besvarelser. Du vil som censor i matematik modtage en invitation på mail. Du vil efter webinaret modtage en mail med link til det afholdte webinar. Du er forpligtet til at deltage i webinarret eller se det optagede webinar, inden du færdiggør bedømmelsen og sender besvarelserne og karakterlisterne retur.

Endelig rettevejledning

Senest dagen efter evalueringssmødernes afholdelse vil omsætningstabeller og de endelige rettevejledninger for FP9 dansk, skriftlig fremstilling, FP10 dansk, skriftlig prøve del b og c, FP9 matematik med hjælpemidler og FP10 matematik samt karakterfastsættelsesark for engelsk, tysk og fransk blive uploadet i Prøvebanken. Du er forpligtet til at hente den endelige rettevejledning, der er nødvendig, for at kunne fastsætte den endelige karakter i den prøve, som du retter besvarelser i.

Karaktergivning ved skriftlige prøver

Der foretages ved alle prøver en individuel bedømmelse af elevens præstation. Karaktergivningen skal ske på grundlag af de faglige krav og mål, der er opstillet for den enkelte prøve (absolut karaktergivning). Bedømmelsen sker efter reglerne i bekendtgørelse

om karakterskala og anden bedømmelse, og reglerne for det pågældende fag og prøven. Læs mere i prøvevejledningen for dit fag.

I dansk, skriftlig fremstilling, FP10 samt i engelsk, tysk og fransk, FP9 og FP10 består den endelige karakter af delkarakterer. For de digitale selvrettende dele af prøverne dannes delkaraktererne i testogprøver.dk. Dette sker ca. 14 dage efter den sidste skriftlige prøve. Herefter skal skolerne sende delkaraktererne til censor, der udregner den endelige karakter. Du kan hente en et karakterfastsættelsesark/en regnearksskabelon til udregning af endelig karakter i Prøvebanken.

Vurderingsskema

Du skal udfylde et vurderingsskema for hver besvarelse, du bedømmer. Du finder vurderingsskemaet i prøvevejledningen for den prøve, du er censor i. I matematik FP9 og FP10 skal du benytte styrelsens retteværktøj og sende data for de bedømte elevbesvarelser ved bedømmelsesperiodens afslutning til styrelsen.

Returnering af elevbesvarelser og karakterlister til skolen

De originale elevbesvarelser og karakterlister sendes retur til skolen som sikker post (se tidligere afsnit om mulighederne for at fremsende sikker post). Hvis skolen har fremsendt kopi af besvarelserne, skal du aftale med skolen, om besvarelserne skal destrueres eller sendes retur til skolen.

Obs

Du bedes gemme en kopi af de underskrevne karakterlister, da de skal fremsendes som dokumentation for antallet af rettede besvarelser i tilfælde af, at din lønindberetning bliver udtrukket til lønkontrol.

Tilbagemeldingsordning fra censor til lærer

Alle beskikkede censorer skal give en skriftlig tilbage melding pr. klasse/hold til de skoler, som de er censor for. Det er obligatorisk at lave tilbage meldingen, og du vil som censor blive særskilt honoreret for den. Du skal kun udfylde et tilbage meldingsskema for klasser/hold med minimum fem elever.

Tilbage meldingsordningen blev igangsat, fordi evalueringen af ordningen med én bedømmer viste, at lærere og skoleledere efterspørger viden og data om den enkelte klasses præstation ved de aflagte prøver. Ordningen skal sikre, at skoler og lærere får en tilbage melding på de enkelte klasses præstationer ved de skriftlige prøver, som kan anvendes i skolens faglige udviklingsarbejde.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har udviklet tilbage meldingsskemaer til fagene dansk, matematik, tysk, engelsk og fransk (FP9 og FP10) for at tilvejebringe en ensartet og struktureret tilbage melding til skolerne. Du skal anvende disse skemaer, når du laver en tilbage melding til skolerne. Egenproducerede skemaer honoreres ikke. I dansk, engelsk, tysk

og fransk indeholder skemaet en generel tilbagemelding på klassens styrker og udviklingspotentialer på baggrund af elevernes besvarelser samt mulighed for, at censor kan skrive sine øvrige bemærkninger. I matematik består tilbagemeldingen af diagrammer, som generes automatisk i retteværktøjet, og et skema med censors vurdering af klassens styrker og udviklingspotentialer. Både diagrammer og skemaer til tilbagemelding i matematik kan findes i retteværktøjet.

Når du har udfyldt tilbagemeldingsskemaerne, skal du sende dem til de pågældende skoler. Du kan enten vælge at printe de udfyldte skemaer og sende dem sammen med de bedømte elevbesvarelser med sikker post til skolen. Alternativt kan du sende skemaerne som PDF til skolens mailadresse.

Obs

Der udtages en stikprøve til lønkontrol. De censorer, der er udtaget til stikprøvekontrol, skal uploade deres tilbagemeldingsskemaer i forbindelse med lønindberetningen. Flere informationer vil fremgå i lønindberetningen.

Du kan læse mere om tilbagemeldingsordningen og finde tilbagemeldingsskemaer og vejledninger til tilbagemeldingsordningen på uvm.dk

Afregning for skriftlig censur

Når de skriftlige prøver er afsluttet, vil du modtage besked om, at lønindberetningen i TOPAS er åben. Indberetningen i TOPAS er sat op, så du skal angive, hvor mange elevbesvarelser du har rettet, og hvor mange tilbagemeldingsskemaer, du har udfyldt. Lønindberetningen i TOPAS erstatter den tidligere lønsurvey.

10 pct. af censorerne vil blive udtaget til stikprøvekontrol. Det er derfor vigtigt, at du tager kopi af karakterlisterne, når de er underskrevet, da de skal indsendes til styrelsen, hvis du udtages til kontrol. Hvis din afregning udtages til kontrol, kan du forvente, at lønudbetalingen vil ske mindst 14 dage senere, end hvis du ikke udtages til kontrol.

Baggrunden for den styrkede kontrol er, at rigsrevisionen har påtalt de mange tællefejl i censorernes lønindberetninger og bedt styrelsen om at rette op på det.

Mundtlig censur – retningslinjer og praktiske forhold

Mundtlig censur

I henhold til bekendtgørelse nr. 1224 af 31. august 2022 om folkeskolens prøver, § 52, stk. 1, skal censor:

1. Påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i reglerne om de pågældende fag
2. Medvirke til og påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler
3. Medvirke til og påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse

Din primære opgave som censor er at bedømme præstationen. Det kan være udmærket og naturligt at deltage aktivt i prøven, blot vurderingsperspektivet ikke glemmes. En vis tilbageholdenhed er dog nødvendig set i forhold til din primære opgave som censor, nemlig vurderingen af de kvaliteter og mangler, der ligger til grund for karakterfastsættelsen.

Oversigt over skoler

Du vil primo marts kunne se i TOPAS, hvilke skoler du skal besøge som beskikket censor. Hverken du eller skolen kan aftale en anden dato eller et andet hold, uden at styrelsen har givet tilsagn.

Modtagelse af materialer til brug for mundtlige og/eller mundtlige/praktiske prøver

Senest 14 kalenderdage inden prøvens afholdelse skal du have modtaget det materiale, som skal benyttes ved prøven. Hvis skolen benytter sig af digitale læremidler skal skolen sikre, at du får din egen adgang hertil, hvis du ikke allerede har adgang til portalen. Elevproduceret materiale kan evt. fremsendes med digitalt foto.

Hvis der er opgivet bøger og anden litteratur (ikke fra digitale læremidler), skal skolen sørge for, at du får materiale tilsendt, hvis du beder om det. Skolelederen kvalitetssikrer med sin underskrift, at materialet, der ligger til grund for prøven, er i overensstemmelse med reglerne for prøvens afholdelse.

Særligt for de praktiske/musiske prøver og idræt

Undervisningsbeskrivelse, prøveoplæg, elevernes dispositioner samt oplysninger om praktiske forhold vedrørende prøveafholdelsen skal sendes til censor, så materialet er i censor's hænde senest 14 kalenderdage før selve prøvedagen til prøven i idræt og musik. For billedkunst,

madkundskab og håndværk/design gælder, at materialet skal være censor i hænde senest 14 kalenderdage før planlægningsfasen eller del A begynder.

Forberedelse af censuren

Faglæreren skal udarbejde tekstopgivelser og/eller undervisningsbeskrivelser for hvert hold i de fag, der skal aflægges prøve i. Skolelederen kvalitetssikrer med sin underskrift, at indholdet i tekstopgivelser og/eller undervisningsbeskrivelser opfylder kravene til prøven.

Tekstopgivelser/undervisningsbeskrivelser

Faglæreren skal udarbejde tekstopgivelser og/eller undervisningsbeskrivelser for hvert hold i de fag, der skal aflægges prøve i. Skolelederen kvalitetssikrer med sin underskrift, at indholdet i tekstopgivelser og/eller undervisningsbeskrivelser opfylder kravene til prøven.

Prøveoplæg må gå igen to gange

Opgaver til mundtlige prøver fordeles ved lodtrækning blandt eleverne/grupperne, med mindre andet er fastsat i prøvebekendtgørelsens fagbilag 1 og 2. Prøveoplægget skal være ukendt for eleven/gruppen. Det må derfor kun anvendes to gange i løbet af prøven. Det gælder også, hvis prøven gennemføres over to eller flere dage. Den enkelte elev/gruppe skal have mindst fire prøveoplæg at vælge imellem ved lodtrækningen, med mindre andet er fastsat i prøvebekendtgørelsens fagbilag 1 og 2 for den enkelte prøve. Dette gælder også den sidste elev ved prøven. Ved afholdelse af gruppeprøve med flere grupper i prøvelokalet, må flere grupper ikke arbejde med det samme prøveoplæg. Dette gælder dog ikke idræt.

Prøveformer

I dansk, FP9/FP10 og matematik, FP10 er der mulighed for at vælge mellem to prøveformer. Styrelsen får ikke information om, hvilken prøveform der gælder for den enkelte klasse eller det enkelte hold. Du skal derfor i din planlægning tage højde for, at du som censor i enten dansk, FP9/FP10 eller matematik, FP10, vil kunne møde begge prøveformer.

Brug af hjælpere til prøven i idræt og musik

Til den praktiske del af prøven i idræt og musik må grupperne gerne benytte hjælpere. Omfanget og reglerne ved brugen af hjælpere kan læses i fagenes prøvevejledning. Som censor skal du være opmærksom på, at elever, der medvirker som hjælpere, ikke skal bedømmes og ikke tæller med i tidsfordelingen.

Prøve på særlige vilkår

Husk at spørge ind til, om der er elever, der skal aflægge prøve på særlige vilkår. Det er vigtigt, at du i god tid inden prøvens afholdelse er orienteret om, hvordan prøven er tilrettelagt for eleven. I vurderingen af elevens præstation skal du ikke tage højde for, at

eleven har aflagt prøve på særlige vilkår. I tvivlstilfælde er du velkommen til at kontakte styrelsen eller læringskonsulenten i faget.

Hvornår er en prøve gået i gang?

En mundtlig prøve, som er baseret på en synopsis, disposition, redegørelse og problemstilling mv. udarbejdet i undervisningen, er begyndt, når eleven møder op til eksaminationen. En mundtlig prøve med forberedelse umiddelbart forud for eksamination er begyndt, når eleven er gjort bekendt med prøvespørgsmålet, opgaven, opgavetiteln, forberedelsesmaterialet eller lignende.

En elev, som får udleveret materiale til forberedelse forud for prøven, skal have en karakter, uanset om eleven vælger at blive eksamineret eller ej.

Særligt for de praktiske/musiske prøver og idræt

Prøven starter:

- Billedkunst: I 7. klasse, hvor eleven/gruppen går i gang med deres årsudstilling.
- Håndværk og design: ved udleveringen af prøveoplæg og eleven planlægger og påbegynder deres designproces.
- Madkundskab: ved indledningen af udførelsesfasen, dvs. de 2 timer, hvor censor og lærer er til stede, og hvor eleverne udfører det praktiske arbejde.
- Musik: på prøvedagen, når eleverne går i gang med den praktiske del af prøven.
- Idræt: på prøvedagen, når eleverne går i gang med deres praksisprogram.

Manglende aflevering

Elever, der ikke afleverer dispositioner, synopsis, redegørelser, problemstilling med arbejdsspørgsmål eller lignende, kan ikke aflægge prøve i faget og vil blive betragtet som udeblevet fra prøven.

Prøve med flere eksaminatorer

I tilfælde af, at flere lærere har undervist i faget, kan der være flere eksaminatorer til stede i prøvelokalet. Det gælder især ved fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi samt ved prøven i idræt, men det vil også kunne forekomme ved andre prøver.

Eksaminatorer og censor bør forud for prøveafholdelsen afklare rollefordeling, og hvilken eksaminator der leder eksaminationen og har ansvaret for prøven. Den eksaminator, som har ansvaret for prøven, er også den eksaminator, censor drøfter karakterfastsættelsen med.

Prøve via videokonference

Skolens leder kan beslutte, at en prøve med mundtlig besvarelse kan afholdes som videokonference mellem elev, eksaminator og censor. Hvis det er eleven, der befinder sig et andet sted end eksaminator eller censor, udpeger og godkender skolens leder en tilsynsførende, der skal være til stede hos eleven under prøven.

Prøven er offentlig

Som udgangspunkt er de mundtlige og mundtlige/praktiske prøver offentlige. Skolens leder kan dog beslutte, at en prøve ikke skal være offentlig, hvis der foreligger særlige omstændigheder, eller hvis hensynet til eleven taler for det. Skolens leder kan begrænse adgangen til prøvelokalerne af pladsmæssige grunde.

Lyd- og billedoptagelse

Lyd- og billedoptagelse i prøvelokalet er ikke tilladt. Skolens leder kan tillade, at en elev kan foretage lydoptagelse af sin egen mundtlige prøve. Det er en betingelse for elevens lydoptagelse af egen prøve, at censor og eksaminator har givet samtykke hertil.

Prøve med forberedelse forud for prøveafholdelse

Eleven skal sikres ro i forberedelsestiden.

Hvis flere elever forbereder sig i samme lokale, skal der være en tilsynsførende i lokalet.

I forberedelseslokalet må eleven, bortset fra de tilladte hjælpemidler, ikke medbringe mapper, tasker, mekaniske eller elektroniske hjælpemidler eller lignende, der gør det muligt at udveksle oplysninger med andre.

Hvis eleven benytter hjælpemidler, som gør det muligt at kommunikere med andre, skal der være tilsyn med eleven.

Det er ikke tilladt at benytte ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbot-værktøjer ved hverken de skriftlige eller mundtlige prøver i folkeskolen. Det gælder under hele prøvetiden, herunder i forbindelse med informationssøgning, korrekturlæsning, opgavebesvarelse, redigering mv.

Gruppeprøve/individuel prøve

Hvis en elev aflægger en individuel mundtlig prøve på grundlag af et gruppefremstillet produkt, må de øvrige medlemmer af gruppen ikke være til stede i prøvelokalet, før de selv har aflagt prøve.

Elevens noter

Eleven har ret til under hele eksaminationen at støtte sig til prøvespørgsmålet og til eventuelle noter, der er udarbejdet i forberedelsestiden. Du og eksaminator har ret til at se elevens noter.

Afslutning af prøven

Som censor er det dig, der bestemmer, hvornår eksaminationen er færdig, hvorefter eleven forlader lokalet. Der gives karakter efter hver enkelt elevpræstation.

Du skal overvære, at eksaminator meddeler den endelige karakter til eleven. Du og eksaminatoren kan kommentere præstationen over for eleven uden dog at komme ind på jeres eventuelle uenighed i din og eksaminators bedømmelse.

Ved gruppeprøve kan eleverne forud for prøvens afholdelse ønske, at bedømmelsen meddeles samtidigt for alle elever i gruppen. Hvis blot én af eleverne ikke ønsker en bedømmelse i gruppens påhør, skal bedømmelsen for gruppens elever meddeles individuelt.

Votering

Under voteringen ved mundtlige og praktiske prøver må kun censor og eksaminator være til stede. Skolens leder kan tillade, at ikke-erfarne eksaminatorer kan overvære en votering.

Uoverensstemmelse mellem eksaminator og censor

Ved en prøve, hvor der er uenighed om den endelige karakterfastsættelse, afgiver censor og eksaminator hver en karakter. Karakteren for prøven beregnes som gennemsnittet af eksaminators og censors bedømmelse afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Hvis gennemsnittet ligger midt i mellem to karakterer, er den endelige karakter nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter, og ellers den nærmeste lavere karakter.

Ved prøver, hvor der medvirker mere end én eksaminator, har eksaminatorerne samlet eksaminatorkompetence. Såfremt eksaminatorerne er uenige om karakterfastsættelsen, fastsættes eksaminatorernes bedømmelse som gennemsnittet af de enkelte bedømmelser afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt mellem.

Den eksaminator, som har ansvaret for prøven, er også den eksaminator, censor drøfter karakterfastsættelsen med. Hvis der opstår uoverensstemmelse mellem dig og eksaminator ved en mundtlig prøve, skal der findes en løsning mellem to prøveforløb. I skal stoppe eksaminationen af klassens øvrige elever. Inddragelse af den prøveafholdende skoleleder kan være en nødvendighed.

Hvis der opstår uoverensstemmelse mellem dig og eksaminator forud for den mundtlige prøve, fx angående mangler i opgivelser, skal du i første omgang kontakte den prøveafholdende skoleleder. Alternativt er du også velkommen til at kontakte læringskonsulenten i faget for råd og vejledning.

Censors frafald

Er du pludseligt blevet forhindret i at være beskikket censor, skal du straks kontakte styrelsen. Styrelsen og skolen vil i samarbejde finde en anden censor.

Adgang til hjælpemidler via internettet

Med mindre andet fremgår af prøvebekendtgørelsens bilag 1 og 2, må internettet ikke anvendes til at søge efter ny viden eller søge efter, tilgå eller anvende hjælpemidler.

Hjælpemidler skal i den forbindelse forstås bredt, dvs. både informationer, noter, værktøjer mv. Specifikke tilladte hjælpemidler, som har været anvendt i den daglige undervisning, må kun tilgås via internettet, hvis de ikke kan medbringes eller opbevares lokalt. Skolens leder skal tage stilling til, om specifikke hjælpemidler, fx programmer, digitale værktøjer og/eller digitale undervisningsmaterialer, som eleven må benytte ved prøven, kan tilgås lokalt (fx på elevens computer, usb-stik, elevens eller skolens drev/lukkede netværk) eller medbringes i papirform, inden der gives tilladelse til at tilgå hjælpemidler via internettet.

Det er ikke tilladt at benytte ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbotværktøjer ved folkeskolens prøver, da formålet med folkeskolens prøver er, at eleverne får lov til at dokumentere i hvilken grad, de har opnået færdigheder i de enkelte fag. Derudover må elever ikke uretmæssigt udgive en andens arbejde for sit eget, dette kan blandt andet medføre, at elevens prøvebesvarelse eller eventuelle karakter bortfalder, jf. bekendtgørelse om folkeskolens prøver, §43 og Bilag 1, Afsnit I og II.

Procedure ved formodning om snyd

Hvis du får mistanke om, at en elev uretmæssigt har skaffet sig selv eller ydet andre hjælp, har benyttet ikke-tilladte hjælpemidler, har udgivet en andens arbejde for sit eget eller har anvendt eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning hertil, skal du indberette det til skolens leder, jf. § 43 i prøvebekendtgørelsen.

Det er skolens leder, som undersøger snyd og træffer afgørelse herom og om eventuelle sanktioner. Censorer kan altså ikke sanktionere snyd, hverken gennem karakteren eller på andre måder, men skal informere skolelederen på den prøveafholdende skole om formodningen om snyd.

Ved skriftlige prøver skal du derfor rette besvarelsen og ikke vente på, at skolelederen har truffet afgørelse i sagen. Selvom der hos censor er en formodning om snyd, skal bedømmelsen altid ske ud fra den præmis, at formodningen om snyd efterfølgende kan afkræftes. Censor skal rette og bedømme besvarelsen, skrive karakteren på karakterlisten og sende tilbage til skolen sammen med øvrigt materiale.

Hvis formodningen om snyd bliver bekræftet gennem skolelederens behandling af sagen, og har handlingen fået eller ville kunne få betydning for bedømmelsen af prøvebesvarelsen, kan skolens leder:

1. Bortvise eleven fra prøven,
2. beslutte, at hele prøvebesvarelsen bortfalder, og
3. beslutte, at eventuelle karakterer bortfalder.

I de tilfælde, hvor en elevbesvarelse bortfalder på grund af snyd, skal du medregne denne besvarelse i din opgørelse over antal rettede besvarelser.

Censorindberetning

Hvis du konstaterer, at kravene efter prøvebekendtgørelsens § 52 ikke er opfyldt (se afsnittene om skriftlig censur/mundtlig censur – retningslinjer og praktiske forhold), eller du har en formodning om, at der har været mangler ved den forudgående undervisning eller skolens vejledning, skal du indberette det til den prøveafholdende skoleleder med kopi til Kontor for Prøver Eksamen og Test på e-mailadressen: fp@stukuvvm.dk

Angiv gerne i emnefeltet, at der er tale om en censorindberetning.

I mailen skal du gøre opmærksom på, at skolens leder skal videresende indberetningen til styrelsen vedlagt en udtalelse. Styrelsen har udarbejdet en formular, som det anbefales, at du benytter til indberetningen. Formularen kan hentes på: uvm.dk/fp

Notater

Det følger af prøvebekendtgørelsen § 52 stk. 3, at censor og eksaminator skal gøre notater om præstationen og karakterfastsættelsen til brug for skolelederens behandling af eventuelle klagesager. Censor og eksaminator skal hver især opbevare egne noter i tre måneder, efter bedømmelsen er afsluttet, eller indtil en eventuel klagesag er afgjort.

Det forhold, at det er regelfastsat, at der under voteringen skal tages notater om præstationer og karakterfastsættelsen til brug for en eventuel klagesag, medfører, at der er taget stilling til disse notaters status som et dokument. Notater, der er taget under selve eksaminationen, bruges i sagens natur i den efterfølgende votering. Hvis der rejses en klagesag (en afgørelsessag), hvori notaterne indgår, får notaterne således status som dokumenter i en afgørelsessag. Der skal således i forbindelse med en anmodning om partsaktindsigt i notaterne tages stilling til aktindsigt efter forvaltningslovens regler herom.

Klager og øvrige henvendelser fra skoler om din bedømmelse

Klager over forhold vedrørende folkeskolens prøver kan indgives af eleven eller dennes forældre til skolens leder. Du kan i dit arbejde som beskikket censor derudover opleve, at en skole henvender sig på grund af uenighed eller formodning om fejl i din bedømmelse af besvarelser.

Klage over bedømmelse fra elev/forældre

Elev/forældre kan klage over prøveforløb, herunder eksaminators og censors dispositioner samt bedømmelse af en prøve.

Fristen for at klage er senest to uger efter, at bedømmelsen eller afgørelsen er meddelt eleven. I beregningen af fristen indgår juli måned ikke.

Elev/forældre skal klage til skolens leder, som i første omgang skal vurdere, om der er hold i klagen, eller om den skal afvises. Hvis skolelederen godkender klagen, vil du blive bedt om at komme med en udtalelse inden for en frist på 14 dage. I beregningen af fristen indgår juli måned ikke.

Din udtalelse skal være så beskrivende, at skolens leder er i stand til at træffe afgørelse om, hvorvidt klagestilleren skal have medhold, eller om klagen skal afvises.

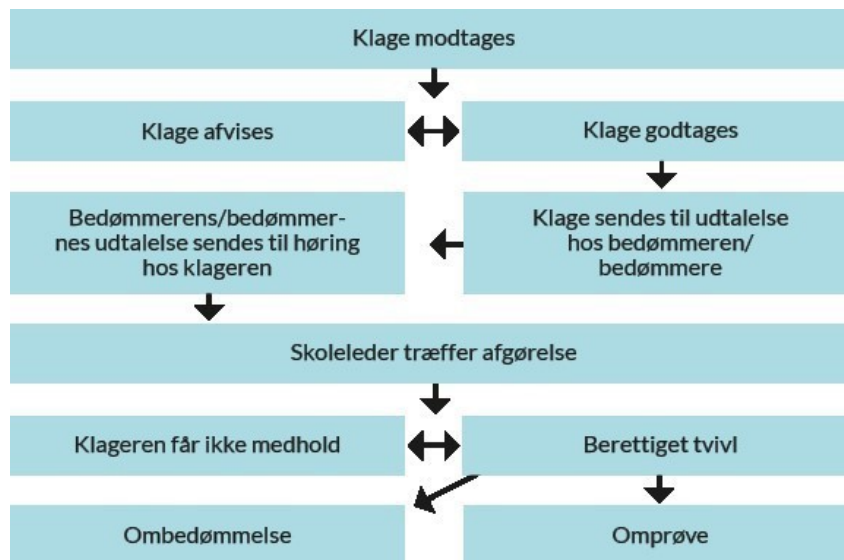
Hvis klagen går på, at eleven er utilfreds med karakteren, skal du redegøre for baggrunden for karakteren. Du skal anvende vurderingsskemaet eller det notat, som du har fra eksaminationen. Du skal ikke revurdere elevens besvarelse i forbindelse med udarbejdelsen af udtalelsen.

Du skal alene afgive udtalelse på baggrund af begrundelsen for klagen. Du skal være opmærksom på, at din udtalelse er omfattet af forvaltningslovens regler om aktindsigt.

Hvis du i forbindelse med udarbejdelsen af udtalelsen bliver opmærksom på, at der har været tale om en fejl i bedømmelsen, fx forbytning af to elevers karakterer, skal du gøre skolelederen opmærksom på dette.

Herefter sendes din udtalelse til klagestilleren til høring. På baggrund af blandt andet din udtalelse træffer skolelederen afgørelse om, hvorvidt elev/forældre skal have medhold i klagen, eller om den skal afvises. Skolens leder er ikke forpligtet til at orientere dig om afgørelsen.

Grafisk oversigt over klageproceduren

Grafisk oversigt over klageproceduren

Øvrige henvendelser fra skolen om din bedømmelse

En skoleleder kan rette henvendelse til censor uden en elevklage, hvis skolelederen har mistanke om en fejl i bedømmelsen, fx mistanke om forbytning. I langt de fleste tilfælde har en faglærer også vurderet besvarelsen før kontakten til dig.

Du skal i sådanne tilfælde forholde dig til, om der har været tale om en fejl i bedømmelsen. Du skal ikke rette eller gennemse samtlige besvarelser. Du skal vise imødekommenhed uden at begrunde bedømmelsen for hver enkelt besvarelse. Du kan overveje, om du vil sende kopi af dine vurderingsark/noter, så skolelederen kan se dit grundlag for bedømmelsen.

Censorernes evalueringsrap- porter

I de respektive fag vil der blive udarbejdet en evalueringsplan enten i form af en survey eller et webinar, som alle censorer er forpligtede til at deltage i eller se.

Kontakt

Generelle henvendelser samt henvendelser vedrørende skriftlig og mundtlig censur

Spørgsmål vedrørende tilrettelæggelsen af den mundtlige og skriftlige censur samt spørgsmål vedrørende prøvebekendtgørelsen bør i videst muligt omfang ske via mail med angivelse i emnefeltet, hvad henvendelsen vedrører.

Mail: fp@stukuvvm.dk

Telefonnummer: 33 92 61 00

Faglige spørgsmål

Henvendelse om faglige spørgsmål skal ske til læringskonsulenterne i de respektive fag via [emu-respons](#).

Kolofon

Censorvejledning for beskikkede censorer ved folkeskolens prøver

Redaktion:

Kontor for Prøver, Eksamen og Test, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Børne- og Undervisningsministeriet

Layout:

Børne- og Undervisningsministeriet

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til fp@stukuvm.dk

Udgivet af:

Børne- og Undervisningsministeriet, 2025

